

СЕМЕНЕЦЬ

Аліна Олександрівна
55557777alina@gmail.com

к. в. н., доцент, Харківський
інститут фінансів Київського
національного торговельно-
економічного університету

ВОРОВИК

Тетяна Анатоліївна
vorovyk.ladt@gmail.com

студент, Харківський інститут
фінансів Київського національного
торговельно-економічного
університету

ДОРОВСЬКОЇ

Олексій Федорович
oleksiydorovskoy@ukr.net

к. в. н., доцент, Харківський
національний економічний
університет імені Семена Кузнеця

УДК 657.6

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

ORGANIZATION OF AUDITING OF PAYROLL CALCULATIONS ON ENTERPRISE

Стаття присвячена дослідженню послідовності аудиту розрахунків з оплати праці. У статті запропоновано організаційну модель аудиту розрахунків з оплати праці. Узагальнені та систематизовані методичні напрями аудиту розрахунків з оплати праці.

Статья посвящена исследованию последовательности аудита расчетов по оплате труда. В статье предложена организационная модель аудита расчетов по оплате труда. Обобщены и систематизированы методические направления аудита расчетов по оплате труда.

The article is devoted to the study of the sequence of audit of payroll calculations. The article proposes an organizational model of audit of payroll calculations. The methodical directions of the audit of payroll calculations are generalized and systematized.

Ключові слова: аудит, оплата праці, організація, методика

Ключевые слова: аудит, оплата труда, организация, методика

Key words: audit, payment of labour, organization, methodology

ВСТУП

Аудит розрахунків з оплати праці є однією найважливіших і складних ділянок аудиторської роботи, оскільки безпосередньо зачіпає економічні інтереси працівників підприємства та користувачів фінансової звітності підприємства, що перевіряється. Крім того, відіграє важливу роль у системі як внутрішнього, так і зовнішнього аудиту. Правомірно вважається, що дана ділянка має підвищений контрольний ризик. Саме це зумовлює необхідність організації на підприємстві ефективного аудиту розрахунків з оплати праці, що дасть змогу забезпечити вчасне виявлення відхилень та попередження порушень у даній сфері обліку.

Питання організації та методики аудиту розрахунків з оплати праці розглядали такі автори як М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча, О.А. Петрик, В.Я. Савченко, І.В. Саух, Б.Ф. Усач. Однак, законодавство безперервно удосконалюється, з'являються нові документи та інструкції з оплати праці на підприємствах усіх форм власності, що потребують подальшого опрацювання зазначеної теми.

МЕТА РОБОТИ полягає в аналізі послідовності аудиту розрахунків з оплати праці, методів, напрямків аудиту та розробці пропозицій щодо визначення етапів аудиту розрахунків з оплати праці на підприємстві.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є матеріали періодичних видань, наукові праці,

Internet ресурси, нормативно-правові акти.

При проведенні дослідження використано методи структурно-логічного аналізу, системний підхід при вивченні змін в трудовому законодавстві.

РЕЗУЛЬТАТИ

Метою аудиту розрахунків з оплати праці є вивчення аудитором думки про те, що чи дійсно інформація про розрахунки з оплати праці й інших виплат працівникам, що відображена у фінансовій звітності, обліку та первинних документах, в усіх суттєвих аспектах підготовлена відповідно до концептуальних основ фінансової звітності. Узагальнюючи дослідження науковців щодо аудиту розрахунків з оплати праці [1, 2, 3], можна виділити основні етапи і представити весь процес організації аудиту розрахунків з оплати праці підприємства у вигляді організаційної моделі (рис. 1).

Для забезпечення результативності аудиторських процедур, що проводяться в ході перевірки розрахунків з оплати праці, необхідно поставити ряд завдань, які дозволять охопити перевіркою роботу всіх підрозділів і окремих співробітників підприємства, що беруть участь в здійсненні розрахунків з оплати праці або тих, які мають пов'язану з цим процесом інформацію. Розглянувши дослідження провідних фахівців (Ф.Ф. Бутинець, О.М. Панченко, І.В. Саух) у сфері розрахунків з оплати праці, можна сказати, що аудит заробітної плати дозволяє вирішити безліч завдань, але можна виокремити основні завдання, які наведені в організаційній моделі.

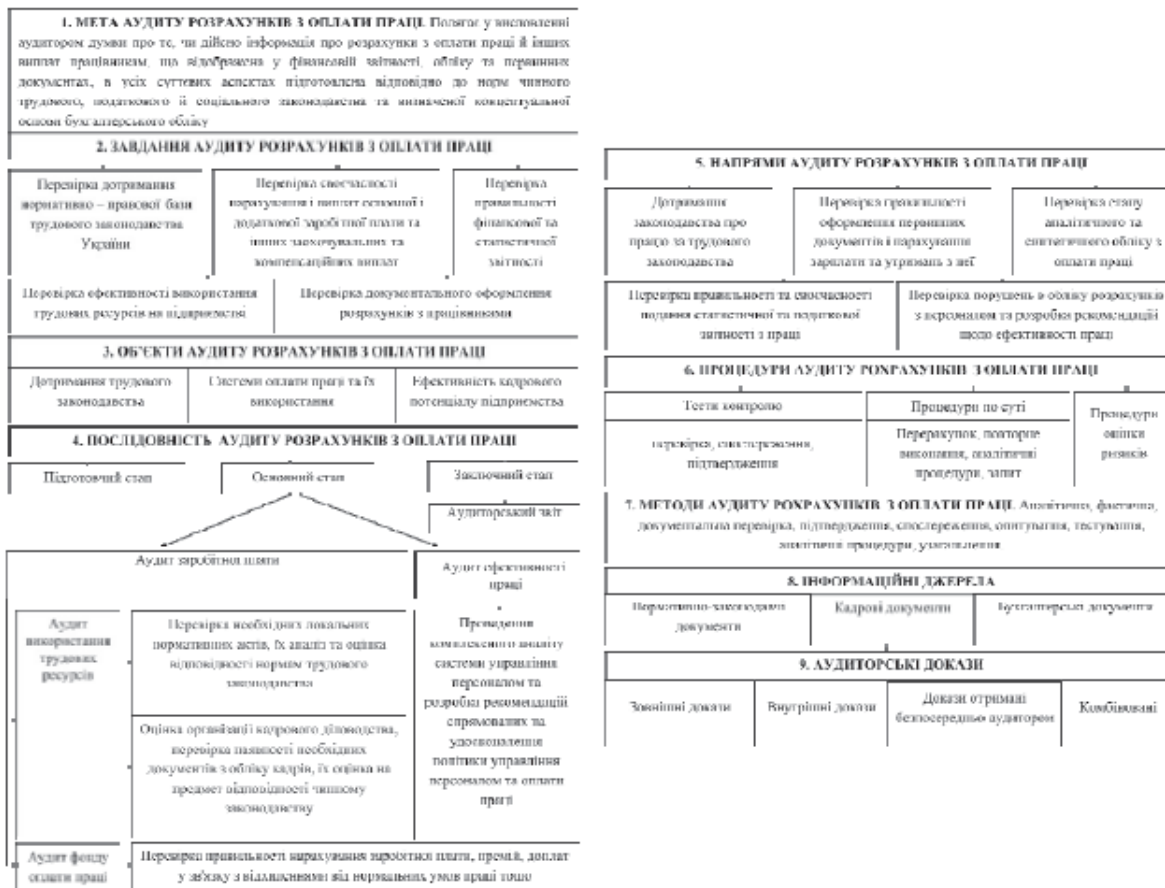

Рис. 1. Організаційна модель аудиту розрахунків з оплати праці

Відповідно об'єкти аудиту розрахунків з оплати праці залежать від поставлених задач і цілей, а саме: дотримання трудового законодавства, система оплати праці та їх використання, ефективність кадрового потенціалу.

В ефективному функціонуванні підприємства відіграє важливу роль кадровий складник його потенціалу, який впливає не тільки на кінцеві показники господарської діяльності підприємства та досягнення ним конкурентних переваг, а й на можливість забезпечення сталого та конкурентоспроможного розвитку в довгостроковому періоді.

Формування грамотної оцінки ефективності праці кадрового персоналу безпосередньо заснована на показниках, які виділяються на економічній основі, особистісних характеристиках та особливостях виконаного роботи, але є ще такий важливий момент: для достовірної та якісної оцінки нам необхідно знати, за які функції в роботі організації та якою мірою відповідає персонал, тобто визначити рівень компетентності. Визначивши рівень компетентності персоналу, ми здатні правильно використовувати отримані результати оцінки ефективності праці, тобто виявити відповідність між результатом оцінки ефективності праці та рівнем компетентності персоналу на займаній посаді. Необхідно також зазначити, що розвиток кадрового потенціалу полягає у підвищенні професійно-

кваліфікаційного рівня працівників, їхнього постійного оновлення знань, умінь, навичок за рахунок стимулювання та оцінки внеску кожного працівника в кінцевий результат (продовження освіти, управління кар'єрою), а це в свою чергу буде сприяти вирішенню стратегічних цілей підприємства, реалізації економічних програм, структурній перебудові, розширенню виробництва, зростанню якості продукції та продуктивності праці.

На заключному етапі аудиту розрахунків з оплати праці аудитор формує аудиторський звіт за наявності достатньої кількості аудиторських доказів. Головним під час аудиту є визначення напрямів відповідно до обраних методик, процедур та інформаційних джерел. При цьому потрібно врахувати основні порушення, які можуть виникати у ході обліку та відображення в фінансовій звітності щодо обраних напрямів аудиту розрахунків оплати праці.

- У процесі аудиту збираються аудиторські докази:
- зовнішні: інформація одержана від третіх осіб;
  - внутрішні: внутрішня документація досліджуваного об'єкта, документальні підтвердження та усні заяви, отримані аудитором від керівництва;
  - докази отримані безпосередньо аудитором: результати аналізу зовнішніх і внутрішніх доказів;
  - комбіновані: різнохарактерні докази, зібрані із різних джерел та які не суперечать один одному за

своїм змістом.

ВИСНОВКИ

Таким чином, особливості аудиту розрахунків з оплати праці обумовлені великою кількістю нормативних актів і документів з обліку заробітної плати, постійно мінливим законодавством.

Під час виконання робіт на основному етапі не слід забувати про аудит ефективності праці, в результаті якого будуть виявлені резерви для підвищення ефективності і прибутковості підприємства. Оцінка ефективності праці, по-перше, дає підприємству ясну картину про ступінь відповідності співробітників посадам, а по-друге, таким чином, визначає ефективність праці співробітника і його рівень професіоналізму і компетентності у виконанні призначених функцій.

Використання запропонованої організаційної моделі аудиту розрахунків оплати праці дозволить покращити методику та якість аудиту оплати праці на підприємстві. З представлених результатів та виснов-

ків об'єктивно витікають перспективи подальших досліджень проблеми формування системи показників та їх цілісної системи, які повинні йти в напрямку визначення їх ефективності на кожному етапі аудиту розрахунків з оплати праці.

Список використаних джерел

1. Петрик О. Аудит розрахунків з оплати праці та інших виплат працівникам: вимоги до організації та методики / О. Петрик, Н. Шульга // Бухгалтерський облік і аудит, 2015. – № 12. – С. 18-26.
2. Саух І.В. Методика перевірки операцій з оплати праці та пов'язаних з нею розрахунків / І.В. Саух // Вісник ЖДТУ. – 2012. – № 2 (20). – С. 428-433 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/download/44244/40595>.
3. Кулаковська Л.П. Організація і методика аудиту: Навч. посібник. / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – К.: Каравела, 2010. – 448 с.